

mogel naštetiti, ne da bi kakšnega izpustil, zato ne dvomim, da si bo karta hitro utrla pot med mnoge uporabnike.

Želim si le, da bi jo država lahko redno obnavljala in da bi predvsem odpravila sedanje vsebinske pomanjkljivosti, zlasti prometno omrežje. Tako bi postala zares vsestransko uporabna za posameznike in vse dejavnosti, ki so na prostor kakorkoli vezane.

SKLEPNE MISLI

Večkrat sem že zapisal, da je teorija brez prakse prazna, turizem brez kart pa slep. Potrebujemo jih vsi, ki hodimo v gore ali na izlete, vsi, ki želimo spoznati

naravne lepote in kulturne vrednote naše dežele. Rabimo jih v ustanovah, ki se s prostorom kakorkoli ukvarjajo. Rabimo jih torej tako ljubiteljsko kot poklicno.

Kartografska kultura se na Slovenskem hitro izboljšuje. Z njo se veča splošna kultura, saj je karta zrcalo kulturnega razvoja vsakega naroda. Zemljevidi so v vseh obdobjih človeštva odražali stopnjo civilizacije in kulture vsake družbe. Človek je vendar prej znal risati kot pisati.

Prva slovenska izdaja državne topografske karte 1:25.000 je velik strokovni dosežek in pomemben znanstveni in kulturni dogodek. Zato bomo uporabniki njene pomanjkljivosti sprejeli z razumevanjem.

KAJ NAJ BI IMELI PRED OČMI, KO SE ODPRAVLJAMO NA ZAHTEVNE GORNIŠKE POHODE

VARNOST NA VISOKOGORSKIH TURAH

Glede na to, da se bliskovito bliža poletna sezona hoje po visokogorju, švicarska zveza gorskih vodnikov SBV glede na izkušnje iz prejšnjih let vnovič opozarja na najpomembnejša pravila obnašanja pred in med gorsko turo. Ta pravila veljajo le v nekoliko spremenjeni ali omiljeni obliki nasploh za prav vse ture po gorskem svetu. Očitno gre vedno znova za iste točke, na katere velja neprestano opozarjati, pa jih nekateri obiskovalci gora še vedno premalo upoštevajo.

1. *Planinsko ali alpinistično znanje in telesna pripravljenost.* — Visokogorske ture zahtevajo solidno osnovno znanje v planinski tehniki (najprej hoje in potem glede na zahtevnost še marsičesa drugega), kar velja tako za skale kot za sneg in led. Pravilna uporaba vrvi je življenjsko pomembna, posledica neznanja je lahko padec. Izkušnje pomagajo, da lahko stanje vsak trenutek realno ocenimo in se temu primerno obnašamo.

2. *Načrtovanje.* — Tura uspe ali propade zaradi razmer, kakršne vladajo tisti čas. Tega ni mogoče spremeniti, prisiljena stvar nikoli ni dobra. Ali so skale kopne, ali so zasnežena pobočja dovolj utrjena? Ali dolgoročne vremenske napovedi in kratkoročne prognoze za določen gorski predel ponujajo optimalna izhodišča za načrtovano turo? Ali ni meja ledišča previsoko, kar bi lahko pomenilo nevarnost padanja kamenja ali nevarnost plazov? Ali so nemara napovedane celo nevihte? Ali nameravani podvig v resnici ustreza lastnemu znanju in zmogljivostim ter velikosti skupine? Ali je oprema primerna turi?

3. *Priprave na turo.* — Pripraviti je treba časovni razpored, kar pomeni, da se je treba na pot odpraviti tako zgodaj, da bo kljub morebitnim nepričakovanim zapletom na voljo še vedno dovolj časa. Poleg tega se lahko na pot postavijo še objektivne prepreke, kot je, na primer, padec v ledeniško razpoko, če gremo v Centralne Alpe, kjer obstaja taka nevarnost, snežni ali kamniti plaz, poškodba zaradi padajočega kamenja ali strele. Takšne nevarnosti se povečujejo z vsako na poznejše odloženo uro odhoda. Smotno naložen nahrbtnik z

vsem potrebnim, vendar ne nepotrebnim, ne poveča samo zadovoljstva na turi, ampak tudi hitrost. Natančno preštudirajte planinski vodnik in karto, naravnajte pred odhodom ali začetkom hoje višinomer! Upoštevajte nasvete strokovnjakov, kot so gorski vodniki ali oskrbniki planinskih koč!

4. *Pred startom.* — Ali se vremenska napoved ujema z dejanskim stanjem? Odgovoren gornik natančno preudari, ali naj bi turo izvedli tako, kot smo jo predvideli ali pa je potrebno preiščevati tudi o različici. Odločitvam »kljub temu« se je treba izogibati, ker so lahko nevarne.

5. *Obnašanje na turi.* — Varnost določa izbiro poti. Marsikatero prednost pokaže natančen študij poti večer pred odhodom. Odločite se za ne prehitet, vendar stalen tempo, redno se ustavljajte zaradi počitka (vsako uro do poldrugo uro)! Zaradi počitka se ustavljajte le na popolnoma varnih mestih (ne pod kraji, kjer grozi nevarnost ledenih odlomov, pod ozebniki ali pod navezami, ki so v steni)! Redne malice in redno pitje preprečujejo izčrpanost in dehidracijo. Varovati je treba lepo in okolju primerno: kjer je nevarnost zdrsa, na kratki vrvi (če je potrebno, tudi z uporabo drugih dodatnih varoval), na ledenikih na razviti, dolgi vrvi. Na nevarnih mestih, kot so razpoke, strmine s trdim ledom ali težavna plezalna mesta, je treba varovati tudi s klini ali lednimi klini, če je potrebno. V vsakem trenutku je treba imeti pred očmi »Point of no return«, črto, ki je ne bi smeli prestopiti, ker je na njej točka, s katere ni vrnitve.

6. *Priporočljivo se je lotevati zahtevnejših gorskih tur z gorskimi vodnikom.* — Njihov občutek in njihove izkušnje zagotavljajo največjo možno varnost.

Gorniki z izkušnjami svetujejo pri hoji po gorah in gričih palice. V Sloveniji je že toliko specializiranih trgovin s športno in gorniško opremo, da ponjo niti ni treba več hoditi v tujino. Seveda pa niti še tako dobra oprema ne more nadomestiti telesne pripravljenosti na gorniških podvigih.